

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ อุบลราชธานี
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข¹

ความเป็นมา

ตามแผนพัฒนาสาธารณสุขแห่งชาติ ฉบับที่ 4 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยการริเริ่มของนายแพทย์วิมล โนนานนท์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ผู้อำนวยการกองวิเคราะห์ยาในสมัยนั้น ได้จัดทำแผนการจัดตั้งห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ยาอาหารและพิษวิทยา ในรูปแบบของศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เขตในภาคต่าง ๆ รวม 6 แห่ง ในปีงบประมาณ 2533 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณการก่อสร้างศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ใหม่ 3 แห่ง ที่จังหวัดอุบลราชธานี ตรัง และเชียงราย ในส่วนของศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ อุบลราชธานี ได้รับการสนับสนุนจากผู้ว่าราชการจังหวัด (นายสายสิทธิ์ พรแก้ว) เป็นอย่างดี โดยอนุเคราะห์จัดสรรให้ใช้ที่ราชพัสดุในการก่อสร้างอาคารสถานที่ทำการและบ้านพัก จำนวน 16 ไร่ 2 งาน ซึ่งเดิมเป็นศูนย์สำรวจอพยพ ณ หมู่ที่ 11 ถนนคดโค้งอาวุธ ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ได้เริ่มทำการก่อสร้างเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2533 และแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2535 ในวงเงิน 29,800,000.00 บาท ซึ่งประกอบด้วยอาคารสำนักงาน 1 หลัง อาคารเลี้ยงสัตว์ทดลอง 1 หลัง บ้านพักข้าราชการ 7-8 1 หลัง บ้านพักข้าราชการ 5-6 4 หลัง บ้านพักข้าราชการ 3-4 (1ครอบครัว) 3 หลัง บ้านพักข้าราชการ 3-4 (6ครอบครัว) 3 หลัง

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ อุบลราชธานี ได้เปิดดำเนินการเป็นแห่งที่ 7 ที่ตั้งในส่วนภูมิภาคของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2535 เป็นห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์ยา อาหาร พิษวิทยา การชันสูตรโรค เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค การควบคุม ป้องกันโรค ให้การสนับสนุนด้านวิชาการแก่หน่วยงานต่างๆ ศึกษาวิจัย ค้นคว้าทางด้านห้องปฏิบัติการและทางภาคสนาม เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาด้าน สาธารณสุขในเขตความรับผิดชอบซึ่งประกอบด้วย จังหวัดอุบล ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด นครพนม ยโสธร อำนาจเจริญ และมุกดาหาร โดยมีเภสัชกรหญิงฉวีวรรณ นวจินดา เป็นผู้อำนวยการคนแรก (ปี พ.ศ. 2533-2538) และในช่วงระยะแรกยังไม่มี

¹ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน <http://www.dmsc.moph.go.th>. Accessed 1 เมษายน

นักวิชาการประจำการ ได้รับความอนุเคราะห์ให้นักวิชาการจากส่วนกลางหมุนเวียนมาปฏิบัติราชการ จนกระทั่งปีงบประมาณ 2536 ได้รับการจัดสรรกรอบอัตรากำลังเป็น 39 อัตรา และปัจจุบันมี อัตรากำลังข้าราชการ 33 อัตรา ลูกจ้างประจำ 10 อัตรา มีเภสัชกรวิชาชีพ กิตติวงศ์สุนทร เป็นผู้อำนวยการ (ปี พ.ศ. 2538-ปัจจุบัน)

จากการปฏิรูประบบราชการ ในปี 2547 ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ อุบลราชธานี มีพื้นที่รับผิดชอบ คือ เขตตรวจราชการที่ 14 ประกอบด้วย 4 จังหวัดอุบลราชธานี ยโสธร ศรีสะเกษ และอำนาจเจริญ

พื้นที่รับผิดชอบ

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ อุบลราชธานี ปฏิบัติงานรับผิดชอบในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ยโสธร และศรีสะเกษ มีพื้นที่ 32,275.27 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองเป็น 57 อำเภอ 7 กิ่งอำเภอ 557 ตำบล 6,476 หมู่บ้าน 877,279 หลังคาเรือน 54 เทศบาล 188 หมู่บ้าน และ 552 องค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และกัมพูชา ประชาธิปไตย

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ อุบลราชธานี เป็นหน่วยงานระดับกอง สังกัดกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ทำหน้าที่วิชาการระดับเขต และมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ด้านอาหาร, เครื่องดื่ม, ยา, วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิต และประสาท สารเสพติด สารระเหย เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน สารพิษและสารรังสี เพื่อควบคุมประสิทธิภาพ และมาตรฐานให้เป็นไปตามกฎหมาย และเป็นหลักฐานทางอรรถคดี
2. ศึกษาวิเคราะห์วิจัยและพัฒนาในสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ทั้งทางโรคติดต่อและไม่ติดต่อ รวมทั้งคุ้มครองผู้บริโภคทางสาธารณสุขตลอดจนการตรวจชั้นสูตร และการตรวจยืนยันทางพยาธิวิทยาคลินิก
3. เป็นห้องปฏิบัติการอ้างอิงและพัฒนางานด้านระบบประกันคุณภาพ

4. ห่องปฏิบัติการทางด้านชั้นสูงและทางด้านคุ้มครองผู้บริโภคทั้งภาครัฐและเอกชนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
5. เป็นศูนย์ข้อมูลทางวิชาการประสานงานและเผยแพร่วิชาการด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข
6. ดำเนินการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาบุคลากรทางวิทยาศาสตร์การแพทย์
7. ปฏิบัติราชการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

จากบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบดังกล่าว ศูนย์ฯ จึงได้ทำหน้าที่วิเคราะห์ วิจัยทางห้องปฏิบัติการในเชิงรุกเพื่อที่จะสนับสนุนการแก้ไขปัญหาทางด้านสาธารณสุข ในพื้นที่และยกระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในพื้นที่โดยการทำงาน และร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดกับสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งได้แก่ สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดอุบลฯ ยโสธร, อำนาจเจริญ และ ศรีสะเกษ นอกจากนี้ยังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่นศูนย์อนามัยที่ 7 โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน สถานีตำรวจสำนักงานคุมประพฤติและสถานศึกษา เป็นต้น และกับหน่วยงานภายนอกเขตพื้นที่ เช่น มหาวิทยาลัย มูลนิธิต่าง ๆ เป็นต้น

สำหรับโครงสร้างการบริหารงานของหน่วยงาน แบ่งเป็น 3 กลุ่มงานและ 1 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารทั่วไป

- งานบริหารงานทั่วไป ซึ่งรวมถึงงานธุรการ งานสารบรรณ งานบุคลากร เบื้องต้น งานงบประมาณ งานการเงินและบัญชี งานพัสดุ งานยานพาหนะ และอาคารสถานที่
- การประชาสัมพันธ์ การติดต่อและประสานงาน ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน

2. กลุ่มงานพัฒนางานคุณภาพและวิชาการ

- ประสานจัดทำแผนการปฏิบัติงาน แผนงบประมาณ และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของศูนย์
- ประสานจัดทำแผนการปฏิบัติงาน ดำเนินการพัฒนา ตรวจสอบติดตามระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการ และควบคุมคุณภาพของศูนย์

- สนับสนุนการพัฒนากระบวนการห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และสาธารณสุข
- จัดทำแผนและดำเนินการพัฒนาบุคลากรของศูนย์
- รับผิดชอบงานข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศ
- ศึกษา วิจัยและพัฒนาทางด้านบริหาร วิชาการ และบริการ

3. กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข

- พัฒนาระบบการตรวจวิเคราะห์ และให้บริการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการด้านคุณภาพยา ผลิตภัณฑ์สมุนไพร เครื่องสำอางและวัตถุอันตราย ด้านวัตถุเสพติด ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์อาหารภายในประเทศ และด้านวัสดุและเครื่องมือแพทย์ ตลอดจนการตรวจสอบ และประเมินคุณภาพ ความปลอดภัยของเครื่องกำเนิดรังสี
- ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนา องค์ความรู้และเทคโนโลยีทางห้องปฏิบัติการด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพและสมุนไพร
- เป็นห้องปฏิบัติการอ้างอิงในด้านเกี่ยวข้อง
- พัฒนาคุณภาพห้องปฏิบัติการ สนับสนุนด้านวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการตรวจวิเคราะห์แก่ห้องปฏิบัติการทั้งภาครัฐ และเอกชน

4. กลุ่มงานพยาธิวิทยาคลินิก

- พัฒนาระบบการตรวจวิเคราะห์ และให้บริการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการด้านพยาธิวิทยาคลินิก
- ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนา องค์ความรู้และเทคโนโลยีทางห้องปฏิบัติการด้านพยาธิวิทยาคลินิกและพิษวิทยา เพื่อป้องกัน การควบคุมโรค และปัญหาที่คุกคามสุขภาพ
- เป็นห้องปฏิบัติการอ้างอิงในด้านที่เกี่ยวข้อง
- พัฒนาคุณภาพห้องปฏิบัติการ สนับสนุนด้านวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การตรวจวิเคราะห์แก่ห้องปฏิบัติการภาครัฐ และเอกชน